

A lakáshelyzet, a közlekedés és a közművesítés Budapesten

BESZÁMOLÓ A VÁROSFEJLESZTÉSRŐL A FŐVÁROSI TANÁCS ÜLÉSÉN

A Fővárosi Tanács kedden ülést tartott, amelyen első napirendként *Sarlós István*, a vb elnöke számolt be a városfejlesztés három fontos területéről: a lakáshelyzetről, a közlekedés és a közművesítés eredményeiről, problémáiról. A budapestiek mindennapi életét, körülményeit érintő kérdéseket a közelmúltban a vezető párt- és kormánysszervek is megvitatták.

Támogatás a magánépítetőknek

A beszámoló részletesen foglalkozott a fővárosi lakáshelyzettel. 1949 óta 330 ezerrel nőtt Budapest népessége, s ez érthetően hozzájárult a lakáshiányhoz. Jelenleg 218 ezer fővárosi lakos él társ-, ágy- és albérletben, a lakások 60 százaléka pedig fél évszázadnál is öregebb, egy részük jelentős tatarozást vagy lebontást igényel. Csaknem öt és fél ezer budapesti otthonban nincs villanyvilágítás. 1961—1965 között — négyezer lakás lebontásával párhuzamosan — 48 300 felépült lakás enyhített ugyan a helyzeten, de a következő években fokozott fejlesztésre lesz szükség. Az olcsóbb lehetőségek — emeletráépítés, leválasztás — kimerülőben vannak, s mindinkább előtérbe kerül a társasház-építkezés. A tanácsi és más szervek minden segítséget megadnak a magánépítetőknek hitelek, telkek, közművesítések révén. Nagyobb gondot fordítanak a jövőben az otthonok felszereltségére, komfortjára is. A lakásépítkezési tervezések közül kiemelkedik a békásmegyeri lakótelepé, ahol 60 ezer ember igényeit oldhatja meg a felépítendő városnegyed.

Ami a fővárosi lakóházak felújítását illeti: a második ötvenes tervben 6,2 milliárd forintot áldozott a tanács az épületek tatarozására, karbantartására: évente és lakásonként átlag háromezer forintot, szemben az 1300 forintos lakbér-bevétellel.

Metró, aluljáró, útkorszerűsítés

A budapesti közlekedés zsúfoltságának enyhítésére nagy erőfeszítések történtek a legutóbbi öt évben. A saját készítésű és a beszerzett közlekedési eszközöket együttvéve, a Fővárosi Tanács mintegy kétszáz új villamosmotorkocsit, 850 autóbust, 1159 taxi autót forgalomba. Az autóbuszpark jóformán teljesen kicserélődött a tervidőszakban. Új áramátalakító, trolibusztároló, taxiparkoló épült, illetve épül, és folyamatosan korszerűsítik a villamosvágányokat is. A metró építése tervszerűen halad, 1970-re megnyílik a Fehér út—Deák tér közti szakasz. A „csuklósítási” programba a következő években a nagyipar is bekapcsolódik, mert eddig a tanácsi vállalatok teljesen magukra voltak utalva. A trolibuszpark felújítására magyar—szovjet tárgyalások kezdődtek meg.

A megoldatlan problémák közé tartozik 101 közúti—vasúti kereszteződés felszámolása. Egy-egy kereszteződés megszüntetése azonban horribilis, 10—200 millió forintos költséggel jár, ezért 30 kiemelt munkára születtet határozat. Sorrendben először az albertfalvi és a Kacsóh Pongrác úti akadályokat hártják el. A forgalmas csomópontok közül először a Baross tér, Kálvin tér és Marx tér rendezésére kerül sor, a Nagykörút—Rákóczi út kereszteződésénél pedig hamarosan gyalogos-aluljárót építenek. A felszínről mindössze 22 lépcsőfok vezet majd le. A Rókus Kórház Rákóczi úti részét lebontják, ezáltal egy nyomsávval szelődik a Rákóczi út. A bontás miatt kitelepítendő 200 ágyat a kórház szomszéd-

szédságában új intézményben helyezik majd el.

Az országos főútvonalak budapesti elágazásait is kiépítik, ehhez azonban nagymérvű szanálás szükséges. A Soroksári út korszerűsítését jelenleg még a közművek költséges áthelyezése akadályozza, de ez a teendő is mindinkább előtérbe kerül.

A tervidőszakban egymilliárd forintot áldoztak a budapesti utak korszerűsítésére, de még így is másfél ezer kilométernyi földút vár aszfaltozásra. Sürgősen gyorsítani kell a járdáépítkezéseket ma még lassú ütemét is.

1970-re százezer új gázfogyasztó

A beszámoló foglalkozott a közművesítés helyzetével is. 1961—1965 között a Vízművek fejlesztésére 350 millió forintot fordítottak, a harmadik ötéves terv végére pedig a jelenlegi 760 ezer köbméter helyett több mint egymillió köbméter vízhez jut naponta a főváros. Az ipari fogyasztóknak a jövőben nagyobb részt kell vállalniuk a lakosság vízellátásában, elsősorban azzal, hogy hozzájárulnak az új berendezések, létesítmények költségeihez. A háztartási gázfogyasztók száma 1950 óta megkétszereződött, s 1970-re újabb százezerrel nő. A legnagyobb közművesítési gondot a csatornázás okozza: háromszáz kilométernyi elavult, erősen igénybe vett hálózatot kell kicserélni.

A tanácsülés tárgyalta arról a mintegy 21 milliárdos költségvetésről is, amely a második ötvenes tervben a fővárosi lakosság kulturális, egészségügyi és kommunális ellátásának fejlesztésére szolgált.

Öregedett Budapest

A gazdálkodást befolyásolták Budapest népmozgalmának változásai. A főváros lakossága, amely a legutóbbi öt évben 104 ezer fővel emelkedett, „megöregedett”: az öt év alatt a 14 évesnél fiatalabbak aránya 17,5 százalékról 14 százalékra, az óvodás korúak aránya egynegyedével, az általános iskolás korúaké pedig 10 százalékkal csökkent. 1955 óta tíz évvel nőtt a férfiak és a nők átlagos életkora. Ezek a jelenségek előnyösen érvényesültek az óvodák, bölcsődék, általános iskolák befogadóképességénél, de

nehezítették a szociális és egészségügyi ellátást.

A tervidőszakban 5 és fél milliárd forint jutott az egészségügyi és szociális intézmények fejlesztésére, fenntartására. Két új rendelőintézet épült Budapesten, három rendelőintézetet pedig bővítettek. A szakorvosi órák számát naponta 608-cal növelték. A tbc-gondozóintézetek eredményes munkája révén 1961 óta felére csökkent az új betegek száma. 1242 bölcsődei, 470 szociális otthoni, 1625 óvodai férőhellyel gyarapodott öt év alatt Budapest, ezenkívül 17 általános iskola és 384 új osztályterem is felépült. Évről évre nőttek a népművelési feladatokra fordított kiadások is. A Szabó Ervin fiókkönyvtárak száma 43-ról 60-ra emelkedett; a budapesti régészeti emlékek helyreállítására 6 és fél millió forintot juttattak. A hét tanácsi színház — közülük a tervidőszakban épített Madách Színház — bevétele évente átlag 19 millió, kiadása 42 millió forint volt, a főváros tehát lényegében mintegy 15,60 forinttal járult hozzá minden vásárolt színházjegyhez.

A vb-elnök beszámolóját élénk vita követte.

A népi ülnökök tevékenységéről

Ezután Patkós Lajos, a Fővárosi Bíróság elnöke tájékoztatta a testületet a népi ülnökök tevékenységéről. Csaknem ötezen vesznek részt a bíróságok munkájában, 62 százalékuk fizikai dolgozó, 44,5 százalékuk nő. A szakbírók egyöntetű véleménye, hogy a népi ülnökök felkészültsége, élettapasztalata jelentősen elősegíti az ítékezés munkáját, megkönnyíti az igazság kiderítését.

Három interpelláció is elhangzott. *Petró József* egy Batthyány téri műemlék ház elhúzódo helyreállítási munkái miatt sürgetett intézkedést, *Polgár Iván* a ferencvárosi Duna-part rendezésével kapcsolatban a vágányok eltávolítását kérte. *Kelly Lajos* az idegenforgalmi ajándékboltok hálózatának és az ajándéktárgyak választékának bővítése ügyében interpellált.

A válaszadás után a tanácsülés befejeződött.

Fekete Gábor